

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola T. G. Masaryka a Mateřská škola Poříčany,
okres Kolín**

Školní 300, 289 14 Poříčany

Identifikátor školy: 600 045 269

Termín konání komplexní inspekce: 18. - 21. březen 2002

Čj.	034 55/02-5143
Signatura	kc1zv103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola T. G. Masaryka a Mateřská škola Poříčany, okres Kolín, je kombinovaným zařízením s neúplně organizovanou výukou na 2. stupni ZŠ (v tomto školním roce pouze po jedné třídě 6. a 8. ročníku). V právních vztazích vystupuje jako samostatný subjekt zřízený obcí a hospodařící jako příspěvková organizace. Od MŠMT ČR má udělenou výjimku z počtu žáků - v sedmi třídách ZŠ činí jejich počet pouze 116. Vedení školy se snaží udržet zařízení v provozu, např. i zaměřením na mimoškolní aktivity. Dlouhodobě se nedaří zvýšit kvalifikovanost pedagogického sboru na 1. stupni ZŠ a zajistit vyšší aprobovanost výuky - z pěti učitelek pouze jedna splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Dalšími součástmi školy jsou školní družina (jedno oddělení), jídelna zajišťující stravování předškolních dětí, žáků a zaměstnanců a připravující obědy i pro 31 cizích strážníků a dále dvoutřídní mateřská škola (v textu MŠ) s cílovou kapacitou 40 dětí. Ve statistickém výkazu k 30. září 2001 uvedla ředitelka 40 pravidelně docházejících dětí ve věku od dvou do šesti let. V době inspekce bylo v MŠ evidováno celkem 39 dětí. Z uvedeného počtu jich pravidelně navštěvuje zařízení 27 (denní průměr je 20), nepravidelně - pět dnů v měsíci - šest dětí. Tři děti bez prokazatelného důvodu od 2. listopadu nedocházejí, zbývající tři do MŠ k termínu kontroly vůbec nenastoupily. Jedno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami ukončilo v prosinci 2001 docházku. Údaje, které ředitelka uvedla ve statistickém výkazu, neodpovídají skutečnosti. MŠ pracuje podle upraveného *Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy* a jeho modifikace *Časově tematických plánů*.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Týdenní hodinová dotace ve všech ročnících odpovídá zvolenému učebnímu plánu, rovněž členění předmětu na jednotlivé složky je v souladu s požadavky vzdělávacího programu Základní škola. V letošním školním roce byly porušeny osnovy v předmětu český jazyk v 8. ročníku - ve 26. a 27. týdnu bylo probíráno učivo *slovesné třídy* a *slovesné vzory* - tato témata však byla z učebních osnov vzdělávacího programu Základní škola vypuštěna. Příprava vyučujících na jednotlivé hodiny byla promyšlená a zodpovědná.

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti nesplňují vyučující ve třech třídách - na úrovni výuky se tento fakt ale neprojevil.

Vzhled, estetická úroveň učeben a jejich vybavení i přes určitá zlepšení zůstávají na takřka stejné úrovni jako v roce 1997, tedy v období konání poslední inspekce. Zejména starší nábytek v učebnách nevytváří příliš podnětné prostředí. Jednoduché didaktické pomůcky (učebnice, sešity, tabule, kartičky, obrázky, pracovní listy apod.) byly používány v dostatečné míře. Využití audiovizuální techniky nebylo zaznamenáno ani v jedné hodině; počítače nemohly být využity vzhledem k rekonstrukci počítačové pracovny.

Psychohygienické zásady byly dodrženy jen v některých hodinách - především zařazováním relaxačních prvků (zpěv, soutěž, pohyb při hodině). Větrání nebylo samozřejmostí. Činnostní učení na koberci bylo zaznamenáno ve dvou případech. Největším nedostatkem - zejména v hodinách na 1. stupni - však byla nekontrolovaná poloha těla dětí při psaní. Rozvrh hodin je dobře sestaven - předmětu se vyučuje většinou v prvních ranních hodinách.

V oblasti organizace, forem a metod výuky převládal především frontální způsob učení s často dominantní rolí učitele. Stavba hodin byla sice pestrá, frontální pojetí výuky však efektivitu

práce snižovalo, což platí především o výuce v obou nejvyšších ročnících. Nejzdařilejší v této oblasti byla hodina ve 3. ročníku, jež zaujala dramatizací pohádky, a výuka ve 4. a 5. ročníku s permanentní činností dětí po celou dobu vyučování. Za zmínku stojí i individuální práce učitelek ve 2. a 4. ročníku s žáky s diagnostikovanou specifickou poruchou učení, návyk samostatné práce v hodině 1. ročníku či efektivní organizace vyučování v 5. ročníku. Práce s žáky se specifickými poruchami učení byla až na dvě zmíněné výjimky málo zřetelná, přestože vyučující tyto žáky dobře znají. Skupinová práce nebyla použita ani v jedné hodině.

Vyučující se snažili motivovat žáky především slovní pochvalou. Výraznější úvodní motivací s jasně určeným cílem hodiny se vyznačovaly dvě hodiny. Slovní hodnocení žáků bylo objektivní. Závěr výuky probíhal vesměs v časové tísní bez zhodnocení práce. Klasifikace známkami byla použita pouze v jednom případě - dostatek známek v žakovských knížkách však svědčí o tom, že tento způsob hodnocení je prováděn.

Jediným výraznějším pozitivem v komunikativních dovednostech byla možnost vyjádření vlastních názorů. Projev vyučujících ne vždy korespondoval se zásadami spisovné mluvy.

Plánování a příprava výuky i motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň. Materiální a psychohygienické podmínky výuky, organizace, formy a metody i interakce a komunikace byly průměrné.

Celkově výuka předmětu vykazovala negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Matematika

V I. až V. třídě odpovídá týdenní hodinová dotace předmětu učebnímu plánu, v VI. a VIII. třídě stanovila ředitelka pro výuku předmětu čtyři hodiny týdně. Časově-tematické plány jsou vyučujícími na 1. stupni zpracovány v těsné návaznosti na obsah učebnic a pracovních sešitů. Autoři těchto materiálů přesně nerozlišují základní a rozšiřující učivo a ze strany vyučujících tak může docházet k překračování rámce učebních osnov a tím i k přetěžování žáků. Tato skutečnost v letošním školním roce nastala v 5. ročníku. Výuka na 2. stupni probíhá v souladu s učebními osnovami. Aktuální příprava vyučujících měla většinou velmi dobrou úroveň.

Hospitace byly provedeny ve všech sedmi třídách. Pouze tři vyučující splňují předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost.

Škole chybí odborná pracovna matematiky. Základní technicko-hygienické podmínky ve třídách vyhovují příslušné vyhlášce ministerstva zdravotnictví. Učitelky disponují pro práci s žáky různými typy učebnic, sbírkami, nástěnnými přehledy učiva a připravenými příklady na tabuli. Didaktická technika použita nebyla. Počítačová pracovna je v rekonstrukci.

K pozitivním zjištěním v oblasti psychohygienických podmínek výuky patří vytvoření prostředí důvěry a pracovní atmosféry. Samozřejmostí je respektování pracovního tempa žáků, poskytnutí dostatečného prostoru k procvičení a pochopení učiva i k vypracování uloženého úkolu či k individuální pomoci. Mezi negativa se řadí nedostatečný apel na využití učiva v praxi nebo v dalším studiu, chybějící diferenciací nároků na žáky i absence zpětné vazby v podobě stručného zhodnocení žáků ihned po dokončení úkolu. Rozdíly mezi vyučujícími byly především v pojetí činnostního vyučování jako jednoho ze základních požadavků úspěšného učení. Ve velmi dobrých hodinách se všem žákům dostávalo množství podnětů k rozvoji samostatného myšlení (např. zdůvodňováním postupu výpočtu, využíváním alternativních možností řešení či kombinačními úlohami) tvořivosti a zdravého sebevědomí. Průměrné hodiny se odvíjely od neefektivní práce vyučujících s jedním žákem u tabule a celkové monotónnosti výuky co do obsahu i formy (převaha písemného procvičování stejného typu úloh bez možnosti jakékoli formy relaxace).

Cílem většiny hodin bylo opakování, procvičování a rozšiřování probraného učiva.

Z vyučovacích metod proto převládaly řízený rozhovor se žáky a samostatné procvičování látky. Organizace výuky měla frontální charakter s různou mírou aktivity žáků.

K motivaci žáků používaly učitelky v úvodu hodiny oznámení programu výuky, méně častěji jejího cíle. V průběhu výuky pak zařazovaly didaktické hry, ve vyšších ročnících částečné hodnocení aktivity žáků. Nechyběla ani stimulace pochvalou. Klasifikace žáků nebyla zaznamenána, v žákovských knížkách je však zapsán dostatečný počet známek. Ve dvou hodinách byli žáci vhodným způsobem vedeni k sebehodnocení. Ojedinele se v závěru vyučování objevovalo neformální celkové zhodnocení práce třídy.

Úroveň komunikativních dovedností žáků byla ovlivněna různou mírou požadavků vyučujících na formální i obsahovou stránku odpovědí. Jen v některých hodinách dostali žáci příležitost vysvětlit svá řešení formou souvislého projevu. Většinou tak zaznívaly jednoslovné odpovědi či stručné, avšak chybně stylizované věty. U tabule žáci pracovali téměř bez komentáře. V oblasti interakcí byla naopak zjištěna četná pozitiva. Žáci se nebojí přiznat chybu a požádat o pomoc, dodržují stanovená pravidla chování. Učitelky k nim mají pěkný vztah, jsou tolerantní k chybám, trpělivé i taktní v jednání, s dobrou úrovní verbální i neverbální komunikace.

Plánování a příprava výuky, personální i materiální podmínky jsou průměrné. V oblastech vzájemných interakcí, psychohygienických podmínek, organizace, forem a metod výuky i motivace a hodnocení převažovala pozitivní zjištění.

Výuka předmětu měla celkově nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Cizí jazyky

Ve škole se vyučuje dvěma cizím jazykům - anglickému a německému. Dominujícím jazykem je angličtina - němčině se vyučuje pouze v 8. ročníku. Kromě toho probíhá výuka obou jazyků v 8. ročníku formou volitelného předmětu (konverzace) v rozsahu jedné hodiny týdně. Děti z 1. stupně ještě navštěvují kroužky anglického a německého jazyka. Časová dotace odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu, rovněž členění učiva ve sledovaných hodinách bylo v souladu s osnovami a časově-tematickými plány. K výuce anglického jazyka se používají troje učebnice. Garantem kontinuální výuky jsou časově-tematické plány a zejména fakt, že každému jazyku vyučuje vždy jen jedna učitelka. Samostatná předmětová komise cizích jazyků ustavena není.

Výuku anglického jazyka zajišťuje učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti, německému jazyku vyučuje učitelka s pedagogickou způsobilostí. Obě absolvovaly různé jazykové kurzy.

Škola nemá k dispozici odbornou pracovníci cizích jazyků, v učebnách byla postrádána propagace anglického jazyka či anglicky mluvících zemí; německy mluvící oblast byla, byť skromně, prezentována. Pozitivem je využití audiovizuální techniky - např. s magnetofonem se pracovalo v pěti ze šesti zhlédnutých hodin. Slovníky byly použity dvakrát, cizojazyčné časopisy ale chyběly.

Rozvrh hodin odpovídá psychohygienickým požadavkům, cizím jazykům se vyučuje vždy pouze v prvních třech hodinách, konverzaci v tzv. nultou hodinu, tj. od sedmé hodiny ranní. Učebny nebyly vždy větrány; často bylo (zvláště v ranních hodinách) chladno. Rovněž relaxační činnost v průběhu vyučování nebyla vždy samozřejmostí.

Většina hodin byla vedena klasickým způsobem, tj. frontálně. Absence efektivnějších a účinnějších metod a forem práce tak snižovala někdy zajímavé nápady učitelek. Zaujala práce dvojic v německém jazyku za individuální pomoci učitelky. Naopak hodina konverzace v anglickém jazyku neodpovídala záměru - komunikace mezi všemi subjekty se rozvinula až v samotném závěru vyučovací hodiny.

Učitelky se snažily motivovat v průběhu vyučování především častou pochvalou. Nechyběla vstupní motivace - žákům byly sděleny cíle a záměry hodiny. Naopak - závěrečné zhodnocení práce a shrnutí učiva nebylo, většinou z časových důvodů, provedeno. Klasifikace známkou se objevila v jedné hodině, dostatek známek v žákovských knížkách ale umožňuje objektivně ohodnotit práci dětí.

Komunikativní dovednosti žáků byly, až na výjimky, slabší. Ani žáci vyšších ročníků nevedli souvislejší a samostatný rozhovor. Dovednost a schopnost komunikovat a plynule hovořit v rámci běžných situací zvládal málokdo. Je třeba ocenit snahu obou učitelek hovořit cizím jazykem v maximální možné míře.

Plánování a příprava výuky mají velmi dobrou úroveň. Materiální i psychohygienické podmínky výuky, organizace, formy a metody i motivace a hodnocení či interakce a komunikace jsou průměrné.

Ve výuce cizích jazyků byla negativa s pozitivy téměř v rovnováze.

Blok předmětů přírodopis, vlastivěda, přírodověda a prvouka

Všem sledovaným předmětům je věnována časová dotace odpovídající schválenému učebnímu plánu. V časově-tematických plánech učiva není u předmětů přírodověda a vlastivěda zakomponován kurz *Výchovy ke zdraví* (částečnou výjimku tvoří pouze přírodověda ve 4. ročníku). Obdobně u předmětu přírodopis na 2. stupni není pamatováno na laboratorní práce. Kontrolou třídních knih školního roku 2000/2001 bylo zjištěno nedodržení osnov nezačleněním témat *Výchovy ke zdraví* do výuky zmiňovaných předmětů. V předmětu přírodopis nebyly laboratorní práce v loňském školním roce prováděny.

Z vyučujících hospitovaných předmětů pouze jedna učitelka splňuje kvalifikační předpoklady.

Ve vybavenosti kmenových učeben existují rezervy (starý nábytek, nedostatečné množství a chudý sortiment učebních pomůcek). Žáci nejčastěji pracovali s učebnicí (nezřídka jediná pomůcka), pracovním sešitem či s nakopírovanými materiály, méně již s nástěnnými obrazy. Audiovizuální a jiná didaktická technika (např. zpětný projektor) zcela chyběly, podobně i trojrozměrné pomůcky (modely orgánů aj.). Efektivním způsobem využila sadu obrazů v prvouce učitelka I. třídy.

Ne vždy byly v osmi hospitovaných hodinách respektovány psychohygienické potřeby žáků - např. relaxační chvílky zařadily učitelky jenom ve třech z nich. Běžným jevem je přesahování výuky do přestávek. Přírodopisu v 6. ročníku patří v rozvrhu obě koncové hodiny. Až na dvě výjimky byla žákům sdělena náplň práce, výukové cíle však jednoznačně formulovány nebyly.

Velmi dobrou organizaci výuky se střídáním forem a metod práce inspekce registrovala u prvouky 1. ročníku. Ostatní hodiny se svou stavbou příliš nelišily - všechny se vyznačovaly větším podílem frontální výuky (řízený rozhovor) s dominancí vyučujících. Zřetelné rezervy existují v názornosti předkládaného učiva stejně jako v důrazu na střídání činností a pestrost výuky. Aktivizující formy učení (samostatné či skupinové řešení úkolů, vyhledávání informací, pozorování a porovnávání, vyvozování závěrů, práce s chybou) buď zcela chyběly, nebo se vyskytly jen okrajově. Zaznamenána byla stereotypnost výuky i nevhodné rozvržení hodiny (časová tíseň v závěru - dokončení o přestávce).

Vedle vstupní motivace (upoutávka náplní práce) učitelky žáky průběžně stimulují např. využitím jejich zkušeností či ověřováním vědomostí a následnou klasifikací. Četnost známek je dostatečná. Nedostatkem se jeví pouze sporadicky zařazované pochvaly žáků. Sebehodnocení zaznamenáno nebylo. Závěrečné zhodnocení práce žáků, vyjma prvouky v I. třídě, též chybělo.

Kvalita spolupráce mezi vyučujícími a žáky se ve sledovaných hodinách lišila a do značné míry

se odvíjela od přístupu a náročnosti ze strany učitelek. Přestože poskytují žákům prostor k prezentaci myšlenek, názorů i otázek, komunikace ve vztahu učitel - žák dominovala v šesti vyučovacích jednotkách. Nespisovnou češtinu učitelky používaly spíše ojediněle.

V plánování a přípravě výuky i v materiálních podmínkách převažují negativa. Psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky i motivace a hodnocení či interakce a komunikace vykazují negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Úroveň výuky v sledovaném bloku předmětů byla průměrná.

Hudební výchova

Časová dotace předmětů odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva v tematických plánech do jednotlivých ročníků koresponduje s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Kontrolou letošních i loňských třídních knih však byly nezdárně zaznamenány zápisy nevypovídající o plnění učebních osnov (často použit pouhý název písně, chybí konkrétní učivo z oblasti hudební nauky v daném ročníku). Úroveň bezprostřední přípravy výuky byla dobrá.

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují pouze učitelky ve 4. a 8. ročníku.

Škola nedisponuje odbornou pracovní hudební výchovy. Na prvním stupni je předmět vyučován v kmenových učebnách jednotlivých tříd, na druhém stupni v učebně vybavené pianinem (bez využití). Nástrojový doprovod zařazen nebyl. Dvakrát použily učitelky doprovodné nahrávky k nacvičovaným písním, v jedné z hospitovaných hodin probíhal nácvik hry na zobcovou flétnu. Učebnice i zpěvníky (např. *Já, písnička* -1. a 2. díl) chybí, učitelky žákům texty kopírují nebo zapisují na tabuli. Podobně inspekce postrádala orffovské rytmické nástroje (okrajově zařazeny jenom v 8. ročníku). K lepšímu zvládnutí učiva o hudebních značkách chybí tabule s notovou osnovou. Stejně tak je postrádán keyboard (např. *Casio*) s možností volby různých doprovodů a jejich následným použitím při nácviku písní.

Relaxační zaměření předmětu bylo učitelkami respektováno, podobně jako dodržení zásady dechové a hlasové průpravy ke zpěvu. Méně již zařazovaly dramatizaci písní či pohybové aktivity, např. tanec. Tempo výuky bylo přiměřené.

Společným rysem většiny hodin bylo střídání činností (sborový zpěv - nejčastěji á cappella, rytmizace hrou „na tělo“, procvičování a upevňování hudebních pojmů, nácvik nové písně, hudební hádanky, aj.). Ve výuce byly zohledňovány individuální schopnosti žáků. K nedostatkům patřily absence sólového zpěvu, sporadické použití rytmických nástrojů, občasné nepřesnosti v nasazení počátečního tónu i v intonaci či neprovedení nácvik kánonu.

Přestože předmět skýtá široký prostor k neustálé stimulaci žáků, učitelky ze škály motivačních prvků využily jen malou část. Vstupní motivaci představovala dechová a hlasová průprava žáků. V průběhu výuky se vyučující snažily udržet jejich zájem např. hudebními ukázkami či rytmizací hrou „na tělo“. Hodnocení činnosti žáků zaznělo pouze v jedné z navštívených hodin. Namátkovou kontrolou žákovských knížek nebyla klasifikace předmětu zjištěna.

Ve spolupráci učitelek s žáky a potažmo i v úrovni vyjadřování neshledala inspekce výraznější nedostatky.

Psychohygienické podmínky výuky jsou velmi dobré, v plánování a přípravě i v organizaci, formách a metodách výuky či v motivaci a hodnocení i v interakci a komunikaci jsou negativa s pozitivy téměř v rovnováze. Materiální podmínky vykazují citelně slabá místa.

Hudební výchova měla celkově průměrnou úroveň.

Tělesná výchova

Ve všech ročnících probíhá výuka předmětu v souladu s učebním plánem. Škola nabízí žákům

další tělovýchovné aktivity prostřednictvím dvou zájmových sportovních kroužků, vlastních sportovních a turistických akcí a účasti v soutěžích pořádaných jinými subjekty. Pravidelně je pořádán základní plavecký výcvik žáků 1. stupně a dle zájmu žáků 2. stupně také lyžařské výcvikové zájezdy. Časově-tematické plány jsou vyučujícími zpracovány. Kontrolou třídních knih nebylo zjištěno porušení učebních osnov.

Hospitace se konaly ve čtyřech hodinách. Žádná z vyučujících nemá předepsanou odbornou způsobilost, což se negativně projevilo v některých částech výuky.

Škola nemá vlastní vhodnou tělocvičnu. V zimních měsících proto využívá ke cvičení místní sokolovnu v těsné blízkosti školy. Její prostorové podmínky (plocha o rozměrech přibližně 20m x 10m) jsou pro počet cvičících žáků velmi dobré. Vytápění bylo zajištěno až druhý den po zahájení inspekce. Poslední revizi náradí provedla soukromá firma před rokem. Učitelky nemají přístup k lékárnice. Další hygienické požadavky vyhlášky ministerstva zdravotnictví týkající se prostor k výuce předmětu jsou dodrženy. Vybavení sokolovny náradím a sportovními konstrukcemi umožňují plnit učební osnovy vybraných míčových her (odbějená, košíková) v celém, osnovy sportovní gymnastiky v omezeném rozsahu (chybí hrazda a kladina). Výrazným nedostatkem je chybějící hřiště pro výuku lehké atletiky a nedostatek prostředků k pravidelné inovaci běžného náčiní i dalších pomůcek v kabinetu tělesné výchovy.

Všechny sledované hodiny měly obvyklou strukturou. Cvičení zařazená v úvodní části byla dostatečně intenzivní a přiměřená fyziologickým a anatomickým předpokladům žáků. Cíl výuky představovalo opakování a procvičování již dříve osvojených pohybových dovedností. Nároky kladené na žáky odpovídaly jejich věku. Dílčí nedostatky se projevovaly ve formě a ve složení rozcvičení, v organizaci výuky v hlavní části hodin (značně snížená pohybová aktivita žáků), v kontrole i v metodice vedení cvičení (neopravování chyb, absence předcvičení, atd.).

V úvodu vyučovací jednotky byli žáci seznámeni s jejím obsahem. K dalším motivačním nástrojům patřily pochvaly během cvičení, taktní opravování chyb, vyhodnocování soutěživých cvičení a zařazování oblíbených her. To vše se u většiny žáků promítlo do zájmu o cvičení. Hodiny byly zakončeny stručným zhodnocením.

Žáci ochotně plnili organizační pokyny vyučujících, snažili se neopakovat vysvětlené chyby, dodržovali stanovená pravidla chování. Při soutěžích či samostatných pohybových činnostech měli dostatek příležitostí k vzájemné spolupráci, uplatňování vnitřní motivace, povzbuzování i radostným prožitkům či projevům tolerance. Učitelky mají k žákům velmi pěkný vztah.

Plánování a příprava výuky, materiální a psychohygienické podmínky i organizace, formy a metody výuky mají průměrnou úroveň. V motivaci a hodnocení i v interakci a komunikaci pozitivní zjištění převažují nad negativními.

Kvalita výuky tělesné výchovy byla ve sledovaných hodinách průměrná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Průběh vzdělávání inspekce sledovala v jedenácti předmětech (samostatně nebo v blocích). Dílčí hodnocení jednotlivých sledovaných kritérií (plánování a příprava výuky; podmínky – personální, materiální, psychohygienické; organizace, metody a formy výuky; motivace a hodnocení; interakce a komunikace) se pohybovala v rozmezí velmi dobrý (četnost hodnocení 11), průměrný (27) a pouze vyhovující (3).

V kvalitě výuky byla negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Řízené a spontánní činnosti

Vlastní týdenní tematické plány obsahují v rozhodující většině úkoly převzaté z *Časově tematických plánů* bez využití dalších aktuálních metodických materiálů. Plánování je zaměřeno pouze na hlavní řízenou činnost. Dílčí výchovně vzdělávací cíle, které učitelky plní v průběhu denního programu, v něm nejsou zohledněny. Týdenní tematické okruhy jsou voleny v souladu s možnostmi a specifickými podmínkami vesnické MŠ. Průběžné zpracování námětů bez výhledu na delší časové období (měsíc, čtvrtletí) se projevuje uzavřeností jednotlivých dokumentů. Plánování jako celek netvoří systém, k provázanosti cílů i obsahu nejsou využity přirozené logické souvislosti. Z didaktického hlediska nemá pro praxi požadovanou účinnost. Přístup učitelek k naplňování stanovených záměrů je spíše rutinní.

Součástí výchovně vzdělávacího programu je předplavecká výchova.

Personální podmínky (včetně odborné a pedagogické způsobilosti všech tří učitelek i jejich víceleté praxe v oboru) jsou velmi dobré. Přestože je další odborné vzdělávání průběžně realizováno, nebyl jeho efekt v pedagogickém působení příliš zřetelný.

Prostory účelové budovy jsou pro předškolní zařízení vyhovující. Problémy se zatýkáním do objektu byly vyřešeny, na polovině budovy byla vybudována sedlová střecha. Venkovní terasu nelze pro potřeby MŠ využívat. Porušené zábradlí bylo z terasy odstraněno, instalace nového ještě neproběhla. Ve druhé třídě, kterou odpoledne využívá školní družina, neodpovídá výška umyvadel (instalovány 50cm nad podlahou) potřebám nejstarší věkové skupiny. Rezervy byly zjištěny i ve vybavení obou tříd dětským nábytkem. Značně opotřebované stolky a židličky nemají z hlediska věkového složení skupiny dětí odpovídající velikost.

Vnitřní uspořádání a standardní zařízení obou tříd umožňuje realizaci spontánních a řízených činností, děti mají dostatek prostoru k volnému pohybu. Pro tvořivé a námětové hry jsou jim k dispozici stabilní hrací kouty s potřebnou nabídkou hraček a doplňkových předmětů. MŠ je dále vybavena základní audiotechnikou a klavírem. Učební pomůcky jsou převážně starší, nabídka dětské literatury je průběžně doplňována. Předškolní zařízení disponuje odpovídající zásobou materiálu pro výtvarné a pracovní činnosti.

Prostorná školní zahrada vybavená jedním pískovištěm a několika kovovými průlezkami není pravidelně udržovaná, což omezuje její využívání pro rekreační a relaxační aktivity dětí.

Charakter prostředí i denní program v zásadě odpovídají potřebám předškolního věku. Skladba denního režimu respektuje biorytmus a hlediska správné výživy. Úprava a čistota interiéru je na průměrné úrovni.

Ve sledovaném pedagogickém procesu nebyl zcela splněn požadavek vyváženosti spontánních a řízených aktivit, doporučená délka pobytu dětí venku byla respektována, pitný režim děti samostatně využívaly.

Spontánní činnosti probíhají do 7:30 společně, potom odchází skupina starších dětí do druhé třídy. Vzhledem k nízkému počtu přítomných dětí (celkem 9) nebyla změnou prostředí narušena kontinuita vytvořených skupin, herní aktivity starších dětí plynule pokračovaly. Učitelky nabízely dětem podněty, které vycházely z tematického zaměření plánu. Do volných činností vstupovaly citlivě, konkrétní nabídkou hraček a didaktického materiálu podněcovaly zájem dětí. Snažily se respektovat dominantní úlohu hry, což se jim ne vždy zdařilo. Rezervy byly zaznamenány i v důsledném využívání vzniklých herních situací k plnění morálně výchovných cílů.

Řízené činnosti (rozumové a poznávací, pohybové, sebeobslužné, jazykové a komunikativní)

probíhaly v obou třídách v souladu s tematickými plány. Z metod uplatňovaly učitelky více slovní výklad doplněný názornou demonstrací, činnostní a prožitkové učení využily ojediněle. Námětově byly činnosti pestré, jejich tradiční, až stereotypní pojetí a frontálně organizovaný průběh se projevil v nižší úrovni verbálního projevu i aktivity dětí. Ve druhé třídě učitelka nevyužila předchozí prožitky, poznatky a zkušenosti dětí, byť souvisely s navozeným tématem. Organizace i uplatněné metody nebyly u řízených činností plně účinné.

Vstupní motivace byla využita při všech činnostech a vycházela z tematického zaměření výchovné práce v příslušném týdnu. V průběhu činnosti byla promyšlená práce s motivačním námětem zaznamenána pouze v jednom případě. Podnětné a aktivizující hodnocení, které posilovalo sebedůvěru dětí, učitelky dostatečně využívaly, oceňovaly nejen jejich konečné výsledky, ale i dílčí pokrok.

Atmosféra tříd měla z hlediska podnětnosti komunikačního prostředí nižší účinnost. Při spontánních aktivitách byla komunikace ve skupinách přirozená, děti se volně vyjadřovaly, vystupovaly s jistotou. V řízených činnostech výrazně převládal verbální projev učitelek. Děti se chovaly přirozeně, ve vzájemných vztazích starších dětí byly zaznamenány drobné konflikty.

Osvojení pracovních, společenských a hygienických návyků vzhledem k věkovým schopnostem dětí má standardní úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

V plánování a přípravě spontánních a řízených činností byla zaznamenána citelně slabá místa. Personální situace je velmi dobrá, všechny učitelky mají požadované vzdělání. Materiální a psychohygienické podmínky jsou hodnoceny průměrně. Ze sledované pedagogické činnosti vyplývá, že zvolené organizační formy a metody nebyly z hlediska aktivity a sebeuplatnění dětí plně účinné a podporující. V této oblasti jsou zjištěna pozitiva a negativa téměř v rovnováze. Motivace a hodnocení i komunikace a interakce mají průměrnou úroveň.

Výchovně-vzdělávací činnost měla celkově průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitelka školy byla do své funkce jmenována k 1. srpnu 2000 ředitelem Školského úřadu Kolín. Vzhledem k tomu, že problematiku zdejší školy (ale i základního a mateřského školství) neznala, neboť předtím učila na střední škole, bylo jejím prioritním úkolem seznámit se se specifickými podmínkami těchto škol. První dlouhodobější koncepce, která vznikla až v průběhu loňského školního roku, je proto obecnějšího charakteru. Základní záměry jsou ale zřejmé - vyučovat dle vzdělávacího programu Základní škola, perspektivně opět vytvořit školu se všemi devíti ročníky, zlepšit nabídku zájmové činnosti pro děti, udržet výuku dvou cizích jazyků a zkvalitnit využívání počítačové techniky.

Dobře je zpracován *Plán práce ZŠ TGM Poříčany pro školní rok 2001-2002*. Pět oblastí (vzdělávací a výchovná práce školy, spolupráce s rodiči, další vzdělávání učitelů, řízení školy, materiální zabezpečení) v podstatě postihuje šíři školské problematiky včetně plánu pedagogických rad. Tento dokument uvádí i konkrétní termíny a zodpovědnost jednotlivých pracovníků. Z něho pak vycházejí stručné měsíční plány práce.

Dalším plánovacím materiálem jsou tzv. *Akce 2001-2002*, plán 37 většinou jednodenních akcí

uskutečněných v průběhu školního roku (např. sportovní soutěže, zájezdy do Prahy, kulturní pořady apod.), operativně doplňovaný o další aktivity. Za zmínku stojí i dvě větší akce - ozdravný pobyt v Chorvatsku a škola v přírodě v Krkonoších.

Všechny uvedené plány postrádají konkrétní údaje - datum vzniku a podpisy pracovníků.

Výhledová koncepce i pracovní plán, který zpracovala vedoucí učitelka MŠ, částečně reagují na zásady, cíle i specifika *Rámcového programu předškolního vzdělávání*. Dokumenty obsahují obecně formulované úkoly bez uvedení konkrétních prostředků, termínů plnění a adresné odpovědnosti. Ve vztahu k úrovni sledované pedagogické práce je zřejmé, že stanovené cíle jsou spíše deklarovány.

Plán součinnosti mateřské a základní školy je dán konkrétními úkoly spolupráce učitelek předškolního zařízení a 1. třídy ZŠ.

Dlouhodobé i krátkodobé plánování v MŠ nemá jasně stanovené cíle, z hlediska potřeb praxe je jeho funkčnost nízká.

Plánování, jež vychází jen ze zevrubné analýzy, postihuje více plánování krátkodobé; střednědobé a dlouhodobé koncepční plánování je zatím v obecnější poloze. Jeho úroveň je průměrná.

Organizování

Organizační struktura odpovídá koncepčním záměrům a velikosti školy. Ředitelka přímo řídí vedoucí jednotlivých součástí školy - zástupkyni (současně vykonávající funkci výchovné poradkyně), vedoucí učitelku mateřské školy, vychovatelku školní družiny, vedoucí školní jídelny (zároveň účetní) a školníka. Pracovní náplně a kompetence všech pracovníků jsou stanoveny v intencích Zákoníku práce a Pracovního řádu MŠMT ČR pro pracovníky škol a školských zařízení a rozpracovány dle podmínek školy formou vnitřních předpisů a řádů (viz výčet dokladů v závěru zprávy). Provozní řád dle zákona MZ ČR o ochraně veřejného zdraví není vypracován.

Z povinné dokumentace školy, která zásadním způsobem upravuje nebo dokládá průběh vlastní výchovně-vzdělávací práce školy, byly kontrolovány:

Řád školy (nesprávně označen jako *Řád žáka*), který ředitelka převzala od své předchůdkyně a v němž provedla pouze formální změny, nebyl prokazatelným způsobem projednán a schválen pedagogickou radou. Řád obsahuje, s výjimkou povinností pracovníků, všechna ustanovení předepsaná vyhláškou o základní škole. Pedagogičtí pracovníci byli seznámeni s obsahem metodického pokynu MŠMT ČR k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení. V uvedeném řádu žáka však tato doporučená tematika zapracována není. *Rozvrh hodin* je sestaven dle zásad uvedených ve vyhlášce o základní škole. Řazení předmětů většinou odpovídá i zásadám psychohygieny učení. *Rozhodnutí ředitelky školy o odkladu povinné školní docházky a o zařazení dětí do základní školy* jsou vypracována v souladu s příslušnými právními normami. *Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků* jsou vedeny na předepsaných tiskopisech. Ředitelka byla upozorněna na formální chyby v jejich vyplňování. *Osobní dokumentace žáků s vývojovými poruchami učení* je výchovnou poradkyní pečlivě vedena. Mlčenlivost o těchto údajích je zajištěna. *Zápis z jednání pedagogické rady* svědčí o promyšlené přípravě a věcném přístupu. Z důvodu malého počtu vyučujících nejsou ve škole ustaveny předmětové komise.

Vnitřní informační systém školy má velmi dobrou úroveň. Aktuální informace jsou předávány pracovníkům v rámci denního pracovního styku a pravidelných porad. Všechny důležité materiály jsou zaměstnancům k dispozici na nástěnce ve sborovně. Žákům se informace dostávají běžným způsobem od vyučujících, třídních učitelů či rovněž z nástěnek na chodbách.

Výchovná poradkyně je hlavním spojovacím článkem vnitřního a vnějšího informačního systému. Absolvovala předepsané kvalifikační studium a tuto funkci vykonává již 11 let. Ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou se podílí na organizování práce s žáky se specifickou poruchou učení (integrace do tříd – individuální vzdělávací plány), pomáhá a radí žákům a jejich rodičům při výběru povolání, úzce také spolupracuje s třídními učiteli a taktickým způsobem řeší výchovné problémy jednotlivých žáků.

Zákonným zástupcům žáků poskytuje škola informace včas a úplně tradičními formami (žakovské knížky, pravidelné třídní schůzky). Další informace, zejména o tzv. mimoškolní činnosti, jsou zveřejňovány v občasníku *Zpravodaj*. Je z nich patrná snaha přiblížit rodičům dění ve škole i netradiční formou. Veřejnost má také možnost seznámit se s *Výroční zprávou* (o činnosti školy a o hospodaření školy). Její jednotlivé části jsou stručné, přehledné a vypovídající. Dokument je kvalitní i po formální stránce. Ve škole jsou dále zveřejněny úkoly i informace vyplývající ze zákona o svobodném přístupu k informacím a korespondující s příslušným metodickým pokynem MŠMT ČR. Škola se prezentuje na veřejnosti prostřednictvím akcí uvedených ve výročních zprávách. Součinnost všech součástí základní školy je na dobré úrovni, podobně jako spolupráce se zřizovatelem, s pedagogicko-psychologickou poradnou, s úřadem práce či s referátem školství OkÚ.

Ředitelka školy konkrétně vymezila kompetence pro vedoucí učitelku MŠ. Jde o zajištění operativního řízení chodu předškolního zařízení, odborné vedení učitelek i částečnou kontrolu.

Řád MŠ zveřejněný ve vstupních prostorách obsahuje základní informace o chodu zařízení, vymezuje povinnosti rodičů, jejich práva nezohledňuje.

Rozvržení pracovní doby všech učitelek je ve vztahu k zajištění realizace výchovného programu a počtu dětí v obou třídách z větší části neefektivní. Rezervy byly zjištěny v intervalech ranního nástupu učitelek (v 6:30 a 7:30 hodin) a v překrývání služeb tří učitelek v době od 10:00 do 13:00 hodin.

Povinná dokumentace MŠ je vedena v rozsahu stanoveném obecně závaznými právními předpisy. Kontrola zaznamenala více formálních nedostatků, některé z nich byly odstraněny již v průběhu inspekce.

Vnitřní informační systém v rámci MŠ funguje na základě osobního předávání informací od vedoucí učitelky směrem k pracovnícím. Předávání zásadních informací bylo doloženo zápisy z pedagogických porad MŠ. Z hlediska sounáležitosti obou škol - dětí, žáků a učitelů chybí organizování společných porad (zahajovací, závěrečné) a širší uplatnění společných oslav, sportovních a kulturních akcí.

K přenosu informací směrem k rodičům jsou v MŠ využívány běžně uplatňované formy - třídní schůzky, besídky, oslavy, výstavy dětských výtvarných prací a výrobků.

Organizování činnosti MŠ vykazuje citelně slabá místa. U ZŠ byly v oblasti organizování zjištěny drobné a formální nedostatky.

Celkově byla v úrovni organizování negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy vítá nápady, návrhy i podněty, se kterými pracovníci školy přicházejí a dovede je využít (vedení zájmových kroužků, školní akce, výzdoba apod.) i ocenit prostřednictvím nenárokových složek platu či prostředků na dohody. Zajišťuje odborný růst pedagogických pracovníků. Ti přidělené finanční prostředky k jejich dalšímu vzdělávání pro rok 2001 vyčerpali absolvováním různých seminářů a kurzů. Zajímavostí letošního roku je určitě absolvování kurzu anglického jazyka celkem deseti pedagogy přímo na půdě školy. V každodenním

kontaktu s pracovníky školy (konzultace, porady) ředitelka upřednostňuje demokratický styl řízení s delegováním konkrétních pravomocí jednotlivcům. Má stanoveny zásady i vypracována kritéria pro hodnocení, se kterými byli všichni seznámeni. Jednotlivé ukazatele (celkem 26) a jejich průběžné plnění zaměstnanci sleduje a získané údaje, spolu s mapováním kvality práce na základě výsledků kontrolní a hospitační činnosti a potažmo i práce nad rámec povinností, se stávají podkladem systému pravidelného ohodnocování prostřednictvím nenárokové složky platu. Ten je založen na principu diferenciací, s četností jednou až dvakrát za rok.

Směrem k MŠ uplatňuje ředitelka liberální styl vedení, ponechává pracovním volnost ve vytváření stylu pedagogické práce. Tento styl vedení není z hlediska směřování k novým trendům a inovaci metod a forem výchovně vzdělávacího procesu plně účinný.

Ředitelka školy vytváří učitelkám MŠ odpovídající podmínky pro další vzdělávání, které je však spíše nesystematické. Většinou se jedná o jednorázové akce podle nabídky pedagogického centra a zájmu učitelek, ojediněle podle konkrétních potřeb MŠ (semináře k Rámcovému programu vzdělávání).

Ve vedení a motivování pracovníků ZŠ převažují pozitiva.

Vedení a motivování pracovníků MŠ vykazuje negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Vedení a motivování bylo celkově průměrné.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti a hospitační činnosti, rozpracovaný na jednotlivé měsíce školního roku, je zaměřen na všechny složky výchovně vzdělávacího procesu a zahrnuje mj. kontrolu úrovně vzdělávání, kvality vedení povinné dokumentace, dodržování učebních plánů a osnov, pracovního řádu či BOZP i respektování psychohygienických podmínek výuky. V jeho naplňování, funkčnosti a efektivnosti však byly registrovány některé (i výrazné) nedostatky - např. kontrolou třídních knih školního roku 2000/2001 inspekce prokázala nedodržování osnov v předmětech český jazyk, matematika, dějepis, vlastivěda a přírodověda (viz protokolární zjištění). Nemalé rezervy existují v kvalitě zpracování tematických plánů a v jejich souladu se závaznými učebními dokumenty i s korespondencí se zápisy v letošních třídních knihách. U předložených třídních výkazů a katalogových listů byla zjištěna méně závažná pochybení v jejich vedení, zejména pak v nerespektování a nedodržování pokynů k vyplňování - častým jevem jsou chybějící záhlaví nebo údaje o učebních dokumentech či klasifikaci žáků v prvním pololetí 1. ročníku jednou známkou, dále nesprávně a neúplně evidované změny ve stavu žactva a také záměna v označení tříd a ročníků i chybně používané zkratky. Plán hospitací je značně formální (pouhé členění na ZŠ, MŠ a ŠD), bez konkrétního zaměření, stanovení priorit či předpokládaného počtu návštěv. Hospitační záznamy jsou podkladem k následným rozborům hodin (prováděny týž den). Obsahují i doporučení hospitujících, podpis učitelů však chybí. Ve školním roce 2000/2001 provedly ředitelka 34 a zástupkyně 6 hospitací (nejčastěji - 7x - byla sledována tělesná výchova, výuka přírodopisu, chemie a občanské výchovy se naopak obešla bez jediné hospitační návštěvy), v roce 2001/2002 k termínu konání inspekce 9, resp. 5 hospitací. Výsledky kontrolní a hospitační činnosti nebyly a nejsou zařazovány jako bod programu pedagogických rad, což se promítá do špatně fungující zpětné vazby. Metodické sdružení na škole se schází dle potřeby. Kontroly vedení třídních knih se dějí jedenkrát týdně, třídní výkazy a katalogové listy jsou kontrolovány třikrát ročně. Ani tato frekvence nezabránila výskytu výše zmíněných nedostatků jak v loňském, tak i v tomto školním roce. Důvodem je přílišná formálnost při výkonu kontrolní činnosti. V kontrolních mechanismech jsou citelně slabá místa.

Odbornou kontrolní činnost v MŠ provádí vedoucí učitelka a ředitelka školy. Vedoucí učitelka

preferuje kontrolu neformálními vstupy do tříd, cílená hospitační činnost nebyla prokazatelně doložena. Ředitelka předložila pět hospitačních záznamů z uskutečněných kulturních akcí (vánoční besídka, rozloučení s dětmi odcházejícími do ZŠ, promítání pohádek atd.), které s plánovanými záměry výchovně vzdělávací činnosti nesouvisí.

Ve vztahu k ovlivňování úrovně vzdělávací práce v MŠ chybí kontrolní činnosti systém i potřebná účinnost. V této oblasti převažují negativa.

Celková úroveň kontrolních mechanismů byla pouze vyhovující.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ze čtyř sledovaných ukazatelů kvality organizačních a systémových podmínek měly plánování, organizování a vedení a motivování pracovníků průměrnou úroveň. V kontrolním systému byla citelně slabá místa.

Podmínky výuky byly celkově průměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Základní škola T. G. Masaryka a Mateřské školy Poříčany byly v roce 2001 přiděleny finanční prostředky ve výši 4.177.915,-- Kč ze státního rozpočtu. Z toho na mzdy 2.936.197,-- Kč, dohody 33.315,-- Kč, odvody 1.098.052,-- Kč, ONIV 96.238,-- Kč a DVPP 14.113,-- Kč.

Škola sdružuje 4 střediska:

- 1) základní školu
- 2) mateřskou školu
- 3) školní družinu
- 4) školní jídelnu

Ve sledovaném období roku 2001 bylo ve škole zaměstnáno 20,292 přepočtených pracovníků. Škola byla zároveň poskytnuta dotace od zřizovatele (obec) a ještě vykazovala za rok 2001 finanční prostředky získané vlastní činností. Od zřizovatele povolená vedlejší hospodářská činnost se týká stravování cizích strávníků.

Porovnáním rozpisu rozpočtu na období 2001 s Výkazem zisku a ztráty Úč OÚPO 4 - 02, sestaveném k 31. prosinci 2001, bylo zjištěno, že škola vykazuje kladný hospodářský výsledek ve výši 28.170,-- Kč, který je v návrhu na schválení do rezervního fondu.

Podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových neinvestičních nákladech činil 75,69 %. Z Výkazu zisku a ztráty Úč OÚPO 4 - 02 sestaveného k 31. prosinci 2001 bylo zjištěno, že škola nevykazuje vedlejší hospodářskou činnost ve mzdových nákladech (521) a zákonném sociálním pojištění (524), ale zahrnuje ji do hlavní činnosti.

Dle platného účtového rozvrhu 2001 bylo zjištěno, že škola nemá účetně oddělenou vedlejší doplňkovou činnost od hlavní činnosti.

Počet žáků uvedený ve výkazu o základní škole (MŠMT) V 3-01 k 30. září 2000, který byl podkladem pro rozpočet roku 2001, souhlasil s počtem zapsaným v třídních knihách.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Zařazení zaměstnanců do platových tříd bylo v roce 2001 bez závad. Při kontrole zařazení do platových stupňů nelze řádně ověřit mateřské dovolené, neboť v osobních spisech některých zaměstnanců chybí osobní dotazníky. Na některých čestných prohlášeních nejsou přesně uvedena celá data mateřské dovolené i předchozí praxe. Zápočet praxe není prováděn výpočetní technikou. Osobní složky zaměstnanců ze základních dokumentů obsahují zejména pracovní smlouvy, ověřené fotokopie dokladů o dosaženém vzdělání, čestná prohlášení o předchozí praxi, platové výměry a pracovní náplně. Lékařské prohlídky jsou evidovány samostatně. Předchozí praxe není doložena. Žádný zaměstnanec nemá doložen výpis z rejstříku trestů. Na pracovních smlouvách a platových výměrech chybí označení zákona a nařízení vlády, dle kterých organizace stanoví mzdy (pouze je uveden mzdový předpis s účinností od 1. dubna 1996 bez uvedení čísla a názvu zákona, o který se předpis opírá). Některé dodatky k pracovním smlouvám jsou nepřesně citovány, zejména pokud se jedná o hlavní pracovní poměr a vedlejší činnost. V dodatcích k pracovním smlouvám ze dne 4. září 2000 nejsou uvedeny všechny změny ve smyslu novely zákoníku práce platné od 1. ledna 2001. Některé pracovní smlouvy se neshodují (především při změně pracovního úvazku a při uzavírání souběžných pracovních poměrů) s platovými výměry. Při uzavření některých dohod je vystaven i platový výměr. Stanovená mzda je nezřídka uváděna současně na pracovní smlouvě i na platovém výměru. V předložených pracovních náplních chybí datum vystavení a rovněž podpis předávajícího (ředitelka) a přebírajícího (zaměstnanec školy).

Zdůvodnění přiznaných osobních příplatků není vypracováno jmenovitě, důvody pro vyplacení odměn jsou pro většinu zaměstnanců shodné a nekonkrétní. Výše příplatků (zvláštních, za vedení a za dělenou směnu) je vyplácena v souladu s nařízením vlády, oproti tomu příplatek za vedení je vykazován v rozporu s vnitřním platovým předpisem, neboť není aktualizován. Navíc - zaměstnancům, kterým je přiznán, byla neoprávněně proplacena práce přesčas. Mzdová inventura není zpracována dle pracovišť a kategorií zaměstnání. Nárok na výplatu dalšího platu je sledován mzdovou účetní. Kniha příchodů a odchodů není vedena. Zaměstnanci vykazují pracovní dobu dle přílohy k pracovnímu řádu. Evidence přesčasové práce za kalendářní rok je vedena. Dohoda o hmotné odpovědnosti za prostředky svěřené k vyúčtování je uzavřena. Měsíční podklady pro výplatu mezd jsou zpracovány formou kódů, bez uvedení, o jakou činnost se jedná.

Tvorba a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb probíhá v souladu s vyhláškou. Organizace má zřízen samostatný bankovní účet. Zásady o čerpání jsou zpracovány s účinností od 1. srpna 2000. Příděl 2 % z hrubých mezd do FKSP byl ve výši 58.787,-- Kč. Prostředky FKSP byly použity zejména na kulturní akce, půjčky, příspěvky na stravování (i pro bývalé zaměstnance) a dary. Kontrolou dokladů vztahujících se k této oblasti nebylo zjištěno porušení rozpočtové kázně. Některé administrativní nedostatky byly odstraněny ještě v průběhu kontroly.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Příspěvek na ONIV ve výši 96.238,-- Kč byl vyčerpan na učební pomůcky, učebnice, školní potřeby, pracovní oděvy, cestovné a služby.

Kontrolou čerpání účtu 501/6 (učebnice) bylo dle Hlavní účetní knihy a Vnitřní směrnice pro účetnictví (platné od 1. ledna 2001) zjištěno, že nákup učebnic je evidován na účtu 111/1 (zásoby učebnic) a 1x ročně převeden na skladový účet 112. V roce 2001 byly pořízeny učebnice v celkové výši 24.403,70 Kč.

Spotřeba zásob učebnic byla účtována po inventarizaci na účet 501/6, kde v roce 2001 bylo čerpání v celkové částce 7.851,98 Kč.

Namátkovou kontrolou dokladů na nákup školních potřeb dle účtu 501/2 bylo zjištěno, že výdajový pokladní doklad byl proplacen na poštovné a školní potřeby. Ty byly doloženy proplacenou poštovní poukázkou na nákup knih do školní knihovny. Není zde přiložen doklad od dodavatele s rozpisem jednotlivých titulů (knihy a poštovné).

Z namátkově provedené kontroly cestovních příkazů vyplynula chybějící předkontace. Na výdajových pokladních dokladech, které souvisí s cestovními příkazy, figuruje podpis schvalující osoby (ředitelky) v kolonce *přezkoušel(a)*.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Škola vyčerpala finanční prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků ve výši 14.135,- Kč na školení a semináře. Dále byly nakoupeny školní potřeby pro 14 žáků 1. třídy ve výši 2.716,40 Kč. Účelové prostředky byly čerpány efektivně.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Investiční prostředky nebyly škole ve sledovaném období roku 2001 přiděleny.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Škola předložila výroční zprávu o hospodaření za rok 2001, která je zpracována v souladu s platnou legislativou.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Organizace vede účetnictví neprůkazným způsobem, neboť vedlejší doplňková činnost není odlišena od hlavní činnosti. Neoprávněně vyplacené mzdové prostředky přispívají k neefektivnímu využití finančních prostředků.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní jídelna

Hodnocení podmínek a organizace stravování

Stravovací provoz je umístěn v budově základní školy. Prostorové podmínky i technická vybavenost jsou velmi dobré. Rozsah denní výroby jídel dosahuje cca 50 % stanovené kapacity. Do mateřské školy pracovníce jídelny přenáší hotové pokrmy v přepravních nádobách. V přípravné kuchyňce jídlo vydává a myje použité nádoby. Provoz se řídí interními předpisy a personálně je zajištěn 5 pracovníci v celkovém rozsahu 3,7 pracovních úvazků. Z toho 0,5 úvazku je hrazeno z mimorozpočtových zdrojů za stravování cizích strávníků.

Jídelna pro žáky je světlá a prostorná místnost s dostatečnou kapacitou míst. Stolování ve dnech šetření bylo klidné, pedagogický dozor byl zajištěn. Také v mateřské škole byl průběh stolování klidný. Děti nejsou do jídla nuceny, časový odstup jednotlivých jídel byl dodržen. Nápoje poskytované v rámci pitného režimu mají děti k dispozici v průběhu celého dne.

Stravování cizích osob je časově i provozně odděleno a nenarušuje školní stravování. Na zařízení konzumuje stravu minimální počet cizích strávníků. Distribuci obědů důchodcům zajišťuje zřizovatel.

Provozní podmínky vlastního stravovacího provozu včetně podmínek stravování žáků jsou hodnoceny jako velmi dobré. Provozní podmínky a vybavenost v mateřské škole odpovídají stáří objektu a jsou hodnoceny jako průměrné. Celkově jsou podmínky a organizace stravování hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení finančních, výživových a spotřebních ukazatelů

Vedoucí jídelny sleduje plnění výživových norem propočtem průměrné spotřeby potravin na strávnicka a den. Vyhodnocením těchto výsledků za jedno čtvrtletí a dva měsíce roku 2001 bylo zjištěno, že výživové normy jsou rámcově plněny. Skladba a pestrost připravované stravy byly kontrolovány rozбором jídelních lístků. Skladba, až na drobné nedostatky, je odpovídající. Pestrost za příslušný měsíc vyhovuje, ale v dalších měsících se jídla bez výraznějších změn či zpestření neustále cyklicky opakují.

Při přípravě stravy jídelna postupuje podle receptur pro školní stravování. Ve dnech kontroly byly surovinové normy i technologické postupy dodrženy. Teplota pokrmů při jejich vydávání ke konzumaci dětem i žákům byla ověřena bodovým teploměrem a odpovídala příslušné toleranci.

Finanční normy jsou stanoveny v souladu s obecně platnými právními předpisy. Jejich čerpání je sledováno denně ve výdajovém dokladu potravin, za příslušný měsíc a příslušný kalendářní rok. Za rok 2001 byl finanční limit vyčerpán bez rozdílu.

Finanční a surovinové normy jsou dodržovány, výživové normy jsou rámcově plněny. Celková kvalita připravované stravy byla průměrná.

Hodnocení správnosti, úplnosti a věrohodnosti vedení jednotné evidence

Evidence jídelny je zpracovávána ručně. Záznamy stravovaných osob a poplatků jsou vedeny na příslušném tiskopise. Stravné je vybíráno v hotovosti. Zaměstnancům je poskytován příspěvek na potraviny z FKSP ve výši odpovídající internímu předpisu. Cizí strávnicki hradí za obědy plnou cenu podle stanovené kalkulace. Výdejky potravin mají požadované náležitosti. Skladní evidence je vedena na skladních kartách. Měsíční rekapitulace hospodaření je prováděna. Namátkovou kontrolou správnosti vykazovaných údajů v rekapitulaci hospodaření jídelny nebyly zjištěny věcné nedostatky. Připomínky k formální části vedení evidence a zpracování měsíčních rekapitulací hospodaření byly v průběhu kontroly odstraněny.

Jednotná evidence jídelny je vedena v odpovídajícím rozsahu, věcné nedostatky zjištěny nebyly. Celkově je činnost školní jídelny hodnocena jako průměrná.

Školní družina

Ve dvou odděleních školní družiny bylo ke dni inspekce zapsáno celkem 28 žáků 1. až 5. ročníku.

Provoz začíná v 11.30 hod. Jelikož ve 13 hodin některé děti odjíždějí domů, činnost druhého oddělení v tu dobu končí a pokračuje pouze první oddělení. Odpolední provoz končí v 17 hodin.

Podle stanoveného celoročního plánu, který byl schválen ředitelkou školy, se střídají rovnoměrně oddechové, sportovní, estetické a pracovní činnosti. Zvolené metody a formy se musí přizpůsobovat podmínkám školní družiny. V jejím rámci vyvíjí činnost i několik kroužků (zdravotnický apod.).

Vedoucí vychovatelka splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro tuto práci. Vychovatelkou ve druhém oddělení ŠD je učitelka ZŠ, pro kterou je tato práce doplněním učitelského úvazku. Prostorové podmínky pro práci jsou dobré - družina je umístěna v budově mateřské školy v těsné blízkosti hlavní budovy školy. Materiální podmínky pro činnost jsou

velmi dobré -k dispozici je dostatek hraček, pomůcek či sportovního nářadí. K sportovní a oddechové činnosti slouží tělocvična i okolí školy.

Ředitelka vydala dne 1. 9. 2000 Řád školní družiny. Povinná dokumentace je vedena v požadovaném rozsahu a na předepsaných tiskopisech.

Celkově byla úroveň práce školní družiny hodnocena velmi dobře.

Hlavní účetní kniha

Hlavní účetní knihu (HÚK) za rok 2001 škola předložila ručně zpracovanou. HÚK je zpracována po účtech dle platného účtového rozvrhu. Na účtech jsou jednotlivé platby za celý rok 2001. Kontrolou čerpání státních prostředků hrubých mezd (účet 521/1) a odvodů (524) dle HÚK bylo zjištěno, že není analyticky rozlišeno čerpání ze státního rozpočtu a z vedlejší doplňkové (hospodářské) činnosti.

Podobně i účty 518 (služby), 512/1 (cestovné), kde jsou platby jak od zřizovatele, tak ze státního rozpočtu, nejsou rovněž analyticky rozlišeny.

V účtu 521/1 v HÚK je škrtnuto a opravováno v částkách celkového čerpání roku 2001.

Kontrolou čerpání mzdových prostředků dle výkazu Škol (MŠMT) o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství za období 1. - 4. čtvrtletí 2001 P 1 - 04 bylo zjištěno, že škola vyčerpala celkem na hrubé mzdy 2.936.197,-- Kč. Celkové čerpání nezahrnuje platby hrubých mezd z vedlejší doplňkové činnosti ve školní jídelně. Není zobrazena stejná skutečnost čerpání jako v HÚK 2001(2.981.946,-- Kč).

Výkaz P 1 - 04 za rok 2001 je zpracován pomocí výpočetní techniky, ale je v něm škrtnuto a opravováno ručně bez podpisu osoby, která opravu prováděla.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace škol dle § 38a odst. 1 písm. a) - l) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- Výroční zpráva o činnosti za školní rok 2000/2001
- Řád školy (Řád žáka)
- Učební plán a učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků čj. 25 018/98-22
- Rozvrh hodin
- Rozhodnutí ředitelky školy
- Podkladová inspekční dokumentace
- Hospitační záznamy
- Koncepce ZŠ T. G. Masaryka a MŠ Poříčany
- Akce 2001-2002
- Plán práce ZŠ T. G. Masaryka a MŠ Poříčany pro školní rok 2001-2002
- Inspekční zpráva čj. K-03-01/9697-74Ri ze dne 24. 2. 1997
- Řád školní družiny
- Řád MŠ
- Zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. srpna 2000 čj. 145/9/2000
- Povinná dokumentace MŠ dle platných právních předpisů (evidence dětí)

- Výkaz o MŠ zpracovaný ke dni 30. září 2001
- Záznamy z jednání pedagogických a pracovních porad
- Záznamy z kontrolní činnosti ředitelky
- Výchovně vzdělávací (tematické) plány
- Přehled denní docházky dětí
- Záznamy denní docházky zaměstnanců MŠ
- Rozvrh pracovní doby zaměstnanců MŠ
- Výkaz zisku a ztrát organizačních složek státu územních samosprávných celků a příspěvkových organizací Úč OÚPO 4 - 02 sestavený k 31. prosinci 2001 ze dne 28. ledna 2002
- Rozvaha organizačních složek státu územních samosprávných celků a příspěvkových organizací Úč OÚPO 3 - 02 sestavená k 31. prosinci 2001 ze dne 28. ledna 2002
- Základní rozpočet na rok 2001 ze státních prostředků ZŠ TG Masaryka a MŠ Poříčany
- Vyúčtování státní dotace za rok 2001 ZŠ TG Masaryka a MŠ Poříčany
- Vyúčtování hospodaření za rok 2001 ze dne 22. února 2002 - návrh na schválení kladného hospodářského výsledku do rezervního fondu
- Výroční zpráva o hospodaření za rok 2001 ZŠ TG Masaryka a MŠ Poříčany
- Hlavní účetní kniha 2001
- Účetový rozvrh 2001
- Směrnice pro účetnictví v ZŠ TGM a MŠ Poříčany platná od 1. ledna 2001
- Výkaz Škol (MŠMT) P 1 - 04 o pracovních a mzdových prostředcích v regionálním školství za období 1. - 4. čtvrtletí roku 2001
- Pokladní doklady, cestovní příkazy, přijaté faktury, bankovní výpisy
- Zásady pro použití FKSP na ZŠ TGM Poříčany s platností od 1. srpna 2000
- Vyúčtování prostředků FKSP v ZŠ TGM a MŠ Poříčany za rok 2001
- Rozpočet 2001 ze dne 29. března 2001
- Výpisy z běžného účtu FKSP za rok 2001
- Daňové doklady FKSP za rok 2001
- Výkaz o základní škole (MŠMT) V 3-01 k 30. září 2000
- Vnitřní platový předpis s účinností od 1. ledna 1999 a doplňku ze dne 1. srpna 2000
- Mzdová inventura k 31. prosinci 2001
- Mzdová a personální dokumentace zaměstnanců
- Mzdové listy za rok 2001
- Měsíční podklady pro výplaty mezd za měsíc únor a prosinec roku 2001
- výkazy Škol (MŠMT) V 17-01 o společném stravování dětí a mládeže podle stavu k 15. říjnu 2000 a 15. říjnu 2001
- Řád školní jídelny, Provozní řád školní kuchyně, Provozně sanitační řád školní jídelny při ZŠ T.G.M. a MŠ Poříčany, Pokyn ke stravování ve školní jídelně při ZŠ T.G.M. a MŠ Poříčany
- kalkulace ceny jídla pro cizí strávníky
- smlouvy o dodávkách krmných odpadů

- index skladových karet a skladové karty pro rok 2001
- jídelní lístky, výdejky potravin, záznamy stravovaných osob a poplatků
- propočet průměrné spotřeby potravin na strávnicka a den za měsíce leden, březen, září 2001 a IV. čtvrtletí 2001
- rekapitulace hospodaření jídelny za měsíc leden 2001 a rok 2001
- rekapitulace stravování cizích strávníků za rok 2001: příjmy za stravné, náklady na potraviny a režijní náklady
- podklady k čerpání příspěvku na potraviny z FKSP

ZÁVĚR

Průběh vzdělávání

Kvalita vzdělávání byla sledována především prostřednictvím uskutečněných 40 hospitací členů inspekčního týmu.

Výuka matematiky měla velmi dobrou úroveň.

Kvalita výuky českého jazyka, cizích jazyků, bloku předmětů (přírodopis, vlastivěda, přírodověda, prvouka), hudební a tělesné výchovy byla průměrná.

Převažující organizační formou výuky, zejména na 2. stupni, byl frontální přístup, pouze v části výuky se projevují moderní edukační prvky (aktivní učení, činnostní charakter, kooperativní metody, diferencovaná výuka, projektivní metody apod.). Nemalé rezervy spočívaly také v uplatnění didaktické techniky.

Výchovně vzdělávací činnost v MŠ vykazovala negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Celkově byl průběh vzdělávání průměrný.

Podmínky vzdělávání

Úroveň organizačních a systémových podmínek byla ovlivněna skutečností, že ředitelka školy je ve funkci teprve druhý školní rok. Systematickou analýzu edukačních procesů a výsledků prozatím neprovedla. Plánování má průměrnou úroveň. Nedostatkem v organizační oblasti se jeví např. systém vedení dokumentace a její úroveň či neefektivní rozvržení (překrývání) pracovní doby učitelek mateřské školy. Organizování i vedení a motivování pracovníků vykazuje negativa a pozitiva téměř v rovnováze. Citelně slabá místa obsahuje kontrolní systém (přílišná formálnost kontrolní činnosti a z ní pramenící více či méně závažné nedostatky nízká účinnost zpětných vazeb aj.).

Podmínky vzdělávání měly celkově průměrnou úroveň.

Ve srovnání s předchozí inspekci (27. - 29. leden 1997) nenastaly žádné významné pozitivní ani negativní změny (shodný počet tříd i žáků - 7 resp. 116, přetrvávající problémy s vysokou neaprobovaností - pouze došlo k záměně 2. stupně za 1., obdobné hodnocení úrovně vzdělávání apod.).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu	Ing. Jaroslav Kindl	Ing. Jaroslav Kindl v.r.
Členové týmu	Mgr. Anna Doskočilová	Mgr. Anna Doskočilová v.r.
	Mgr. František Kvasnička	Mgr. František Kvasnička v.r.
	Jaroslav Richter	Jaroslav Richter v.r.
Další zaměstnanci ČŠI	Dana Nulíčková Ing. Hana Borůvková Zdeňka Bláhová	

V Mladé Boleslavi dne 10. dubna 2002

Příloha: Vyhodnocení dotazníků pro rodiče

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. 4. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Eva Jelínková, ředitelka školy

Mgr. Eva Jelínková v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Středočeského kraje	26. 4. 2002	034 67/02-5143

Obec Poříčany	26. 4. 2002	034 68/02-5143
---------------	-------------	----------------

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.